

Zijne Excellentie de Staatssecretaris Mijnbouw
de heer dr. J.A. Vijlbrief
Postbus 20401
2500 EK DEN HAAG

Gasunie Transport Services B.V.
Postbus 181
9700 AD Groningen
Concourslaan 17
T (050) 521 22 55
E info@gastransport.nl
Handelsregister Groningen 02084889
www.gasunietransportservices.com

Datum
31 oktober 2023

Doorkiesnummer

Ons kenmerk
EA 23.0532

Uw kenmerk

Onderwerp
Rapportage inzet middelen en methoden in gasjaar
2022/2023

Excellentie,

Voor u ligt onze rapportage over de inzet van L-gas middelen en methoden van het afgelopen gasjaar (1 oktober 2022 tot en met 30 september 2023). Met deze rapportage geven wij invulling aan onze wettelijke verplichting¹.

Onze rapportage bevat een vergelijking tussen de planningsuitgangspunten gebruikt voor de Groningeraming zoals bedoeld in artikel 10a, negende lid, onderdeel b van de Gaswet en de realisaties van het afgelopen gasjaar. Hierbij wordt geëvalueerd of aanpassingen noodzakelijk zijn voor het ramingsproces voor gasjaar 2024/2025.

Terugblik op het gasjaar

In januari 2022 adviseerde² GTS dat er een capaciteit van 26 GWh/h op het Groningenveld beschikbaar moest zijn om leveringszekerheid te garanderen. Volgens de door u vastgestelde rekenregels voor minimumflow resulteerde dit in een minimumflow van 16,6 TWh. Onze analyse liet zien dat dit volume voldoende was voor leveringszekerheid, ongeacht het temperatuurverloop van het jaar.

Nog geen maand later viel Rusland Oekraïne binnen, wat een significante impact had op de gasmarkt. Om de afhankelijkheid van Russisch gas te verkleinen en leveringszekerheid veilig te stellen werden in Europees verband maatregelen getroffen voor een verplichte vulgraad van de opslagen. Schaarste en onrust op de markt leidden tot hoge prijzen en lage vraag. Deze onzekere situatie heeft ons doen adviseren³ om geen Groningenproductielocaties te sluiten voor de winter van 2022/2023. Dit advies, ondersteund door meerdere partijen⁴, heeft u overgenomen in het vaststellingsbesluit voor gasjaar 2022/2023⁵. Volgens de door uw vastgestelde minimumflow regels, resulteerde dit in een minimumflow van 27 TWh⁶.

¹ Gaswet, artikel 10a, lid 13

² Advies leveringszekerheid voor benodigde Groningencapaciteiten en -volumes gasjaar 2022/2023 en verder, d.d. 31 januari 2022, ons kenmerk L 22.0055

³ Aanvullend advies leveringszekerheid voor benodigde Groningencapaciteiten en -volumes gasjaar 2022/2023, d.d. 16 september 2022, ons kenmerk L 22.0478

⁴ "Advies voorgestelde operationele strategie Groningenveld gasjaar 2022/2023", gepubliceerd door TNO op 22 mei 2022, en "Mijnraadadvies vaststellingsbesluit Groningenveld 2022-2023", gepubliceerd door de Mijnraad op 10 juni 2022.

⁵ Vaststellingsbesluit Groningen gasveld 2022-2023, d.d. 26 september 2022, kenmerk PDGGO-DSGG / 22368536

⁶ Uitgaande van veertig vorstdagen.

Gasunie Transport Services B.V.

Datum: 31 oktober 2023

Ons kenmerk: EA 23.0532

Onderwerp: Rapportage inzet middelen en methoden in gasjaar 2022/2023

Nieuwe fase voor de gaswinning

Met de ingang van gasjaar 2022/2023 brak een nieuwe fase aan voor de winning uit het Groningenveld, Groningen als back-up. Naast de minimumflow, die nodig is om de capaciteit met een hoge betrouwbaarheid snel beschikbaar te hebben, was er afgelopen jaar geen additioneel volume nodig voor leveringszekerheid. Dat betekent een einde aan de flexibiliteit die het Groningenveld met zich meebracht. Flexibiliteit is nodig omdat de gasvraag seizoensafhankelijk is: Gedurende de winter is die gasvraag in huishoudens hoger dan in de zomer. Er is dus behoefte aan extra capaciteit en volume in de winterperiode. Het overgrote deel van deze flexibiliteit, ~90%, kwam uit G/L-gasopslagen en kwaliteitsconversie (en dus H-gas). Er zit weinig tot geen flexibiliteit in de H-gas aanvoer, dus ook de flexibiliteit in de kwaliteitsconversie is afkomstig uit (H-gas) gasopslagen. Hierdoor wordt duidelijk dat de seizoensopslagen de komende jaren relevante middelen zijn om invulling te geven aan de noodzakelijke seizoensflexibiliteit, nu het Groningenveld de back-up rol vervult.

Conclusie van de evaluatie

Onze volledige rapportage van de inzet van G/L-gas middelen en methoden kunt u terugvinden in de bijlage. Uit de evaluatie blijkt dat GTS haar wettelijke taken zodanig heeft uitgevoerd, dat er optimaal is bijgedragen aan het minimaliseren van de productie uit het Groningenveld met de bestaande middelen en methoden. Onze bevindingen, zoals in deze rapportage weergegeven, werden samen met de planningsuitgangspunten voor de raming van gasjaar 2024/2025 tijdens de marktconsultatie in oktober 2023⁷ voorgelegd aan de markt. De modellering die in gasjaar 2022/2023 is gebruikt voor de inschatting van het benodigde Groningenvolume voor leveringszekerheid is aangepast vanwege het wegvallen van Russisch gas. Doordat er onvoldoende hoogcalorisch gas is om zowel de hoogcalorische als de laagcalorische markt te bedienen zal in lijn met de modellering voor het huidige gasjaar 2023/2024 ook de hoogcalorische balans meegenomen worden voor komend gasjaar. Eventuele zienswijzen van marktpartijen zullen wij meenemen bij de bepaling van de definitieve planningsuitgangspunten. Deze leiden uiteindelijk tot de raming van de benodigde Groningencapaciteit en -volume voor leveringszekerheid in gasjaar 2024/2025, die wij vóór 1 februari 2024 aan u opsturen.

Hoogachtend,



B.J. Hoevers
Algemeen Directeur

⁷ <https://www.gasunietransportservices.nl/gasmarkt/marktontwikkelingen/advies-winning-groningen-veld>

Gasunie Transport Services B.V.

Datum: 31 oktober 2023

Ons kenmerk: EA 23.0532

Onderwerp: Rapportage inzet middelen en methoden in gasjaar 2022/2023

Bijlagen

Gasunie Transport Services B.V.

Datum: 31 oktober 2023

Ons kenmerk: EA 23.0532

Onderwerp: Rapportage inzet middelen en methoden in gasjaar 2022/2023

Bijlage: Evaluatie van gasjaar 2022/2023

In deze bijlage worden de verschillende aspecten van het afgelopen gasjaar geëvalueerd, onderverdeeld in vraag en aanbod. Door afronding en meetonzekerheden kan er een verschil zitten tussen vraag en aanbod. Opeenvolgend worden de beide kanten van de gasbalans, de stikstofinzet en de inzet van G-gas gasopslagen en LNG-installaties bekeken. De evaluatie wordt afgesloten met een korte stand van zaken van een aantal maatregelen die bijdragen aan de definitieve sluiting van het Groningenveld.

G/L-marktvraag

De G/L-gasvraag bestaat uit regionale netbedrijven, industrie en elektriciteitscentrales en kleinverbruikers, oftewel huishoudens, in zowel binnen- als buitenland. Voor al deze categorieën wordt een voorspelling gedaan van het gasverbruik, waarbij het verbruik van de kleinverbruikers correleert met temperatuur. In tabel 1 worden de realisaties van de gasvraag vergeleken met de modelresultaten, waarbij het gerealiseerde temperatuurprofiel van gasjaar 2022/2023 is gebruikt. Bij ons laatste advies voor gasjaar 2022/2023 is uitgegaan van een daling van 15% ten opzichte van de afgegeven verwachtingen. Voor het binnenlandse L-gasverbruik is de verwachting gebaseerd op de Klimaat- en Energieverkenning (KEV⁸) en voor het buitenlandse L-gasverbruik op de getallen afgegeven via de Task Force Monitoring L-gas Market Conversion⁹.

G/L	Regionale netbedrijven	Industrie en centrales	Export	Totale markt
Realisatie	129,9	32,4	127,7	290
Model	133,3	43,4	140,4	317,1

Tabel 1: Marktinschatting en realisaties voor de verschillende G/L-gas deelmarkten in gasjaar 2022/2023 [TWh].

Per marktonderdeel wijken de getallen iets af, maar in alle segmenten zijn de realisaties lager dan gemodelleerd. De reductie van 15% op de marktvraag zoals wij in september veronderstelden lijkt aan de lage kant en zal opnieuw bekeken worden voor de raming van 2024/2025 nu er meer data beschikbaar is.

G/L-marktaanbod

De minimale Groningenproductie wordt berekend door de G/L-marktvraag in te vullen met zoveel mogelijk pseudo G-gas. Ten tijde van de wettelijk vastgelegde raming voor gasjaar 2022/2023, gepubliceerd in januari, was de aanname dat er voldoende H-gas aanwezig was om de pseudo G-gas installaties volledig in te kunnen zetten indien dit nodig was voor de marktvraag. Diezelfde aanname is gebruikt voor de herziening van ons advies¹⁰. De minimale Groningenproductie bestaat uit de som van de minimumflow en het verschil tussen de gasvraag en de pseudo G-gas productie, welke gemaximaliseerd wordt. Deze som wordt voor dertig verschillende temperatuurprofielen uitgevoerd.

⁸ Klimaat- en Energieverkenning 2021, d.d. 28 oktober 2021, zoals gepubliceerd door het Planbureau voor de Leefomgeving

⁹ Summer report, Task Force Monitoring L-gas Market conversion, d.d. 26 september 2022

¹⁰ Aanvullend advies leveringszekerheid voor benodigde Groningencapaciteiten en -volumes gasjaar 2022/2023, d.d. 16 september 2022, ons kenmerk L 22.0478

Gasunie Transport Services B.V.

Datum: 31 oktober 2023

Ons kenmerk: EA 23.0532

Onderwerp: Rapportage inzet middelen en methoden in gasjaar 2022/2023

Bij een groot gedeelte van de temperatuurprofielen kwam uit de analyse dat naast de minimumflow geen additionele productie uit het Groningenveld nodig was, alleen in uitzonderlijke situaties¹¹.

- *Pseudo G-gas aanbod via H-gas en stikstof*¹²

In ons laatste advies voor gasjaar 2022/2023¹³ werd er in de modellering rekening gehouden met, naast de baseload installaties Ommen en Wieringermeer, de oplevering van Zuidbroek II per november 2022. Gedurende het jaar hebben wij verdere vertragingen moeten melden waardoor de installatie het hele gasjaar niet beschikbaar was. Door de lage marktvrage, veroorzaakt door de hoge temperaturen en gasprijzen, heeft dit geen impact gehad op de Groningenproductie. Bij de bepaling van de 100% stikstof inzet is in de maanden november tot en met april uitgegaan van een planmatige beschikbaarheid van Ommen en Wieringermeer als baseload installaties. In de overige maanden is rekening gehouden met minder beschikbaarheid vanwege onderhoud van de betreffende installaties.

Om deze planmatige stikstofinzet van 100% in de praktijk waar te maken zijn mengstations Pernis, Zuidbroek I en de stikstofcaverne Heiligerlee als back-up middelen nodig. Omdat onze back-up middelen in de praktijk gewoon beschikbaar voor de markt zijn, kan de gerealiseerde stikstof boven de 100% uitkomen. De opslag Heiligerlee heeft een volumerestrictie; deze kan alleen ingezet worden als hij gevuld is. De markt heeft op basis van de informatie op onze website voortdurend inzicht in de beschikbare stikstofcapaciteit en de fluctuaties daarin¹⁴. Op deze manier kunnen marktpartijen maximaal gebruik maken van de beschikbare stikstof.

In tabel 2 wordt het maandgemiddelde gerealiseerde stikstofinzet getoond¹⁵. Bij de analyse wordt gerekend met 100% van Wieringermeer en Ommen, rekening houdend met onderhoud in de zomermaanden, gecorrigeerd voor de diepte van de markt. Opvallend is de relatief lage inzet van stikstof in de maand oktober, wat het gevolg is van de versnelde productie van het G-gas volume uit gasopslag Grijpskerk. Die versnelde productie zorgt dat er voldoende tijd overbleef om de laatste fase van het conversieproces te voltooien.

¹¹ Aanvullend advies leveringszekerheid voor benodigde Groningencapaciteiten en -volumes gasjaar 2022/2023, d.d. 16 september 2022, ons kenmerk L 22.0478

¹² Gaswet artikel 10a, lid 9, onderdeel b, eerste punt.

¹³ Aanvullend advies leveringszekerheid voor benodigde Groningencapaciteiten en -volumes gasjaar 2022/2023, d.d. 16 september 2022, ons kenmerk L 22.0478

¹⁴ <https://www.gasunietransportservices.nl/netwerk-operations/transportinformatie/stikstof-overzicht-2>

¹⁵ Voor meer informatie over de bepaling van het stikstofpercentage wordt verwezen naar onze website: <https://www.gasunietransportservices.nl/netwerk-operations/transportinformatie/stikstof-overzicht>

Gasunie Transport Services B.V.

Datum: 31 oktober 2023

Ons kenmerk: EA 23.0532

Onderwerp: Rapportage inzet middelen en methoden in gasjaar 2022/2023

Maand	Stikstofinzet [%]
Oktober	54
November	92
December	93
Januari	94
Februari	93
Maart	89
April	101
Mei	100
Juni	101
Juli	100
Augustus	100
September	100
Jaargemiddelde	93

Tabel 2: De gerealiseerde stikstofinzet per maand

Het gerealiseerd jaargemiddelde komt uit op 93% stikstofinzet, wat lager is dan de 100% inzet van de baseload stikstofinstallaties die meegenomen is in de bepaling van het benodigde Groningenvolume nodig voor leveringszekerheid¹⁶. Toch is er geen additionele Groningenproductie geweest, naast uiteraard de minimumflow. Hiermee wordt duidelijk dat de inzet van de stikstofinstallaties niet langer een goede graadmeter is voor het minimaliseren van de productie uit het Groningenveld. De inzet van stikstof in de winter, en daarmee het percentage wat de inzet weergeeft, wordt alleen gedrukt door de inzet van G-gasopslagen. Productie uit de gasopslagen heeft weer invloed op de inzet van stikstof in de zomermaanden; de gasopslagen moeten dan immers weer gevuld worden.

De totale pseudo G-gas productie uit stikstof en H-gas is getoond in figuur 1, waar te zien is dat de absolute pseudo G-gas productie gedaald is ten opzichte van vorige jaren. Dit is vanwege de relatief lage vraag in gasjaar 2022/2023.

- *Pseudo G-gas aanbod via verrijking*¹⁷

Verrijking is de ruimte die in de Wobbe-index voor G- respectievelijk L-gas aanwezig is om H-gas bij het Groningengas te mengen. Puur Groningengas heeft een Wobbe-index van 43,8 MJ/m³. Voor de binnenlandse G-gas markt kan deze worden aangevuld met H-gas tot 44,4 MJ/m³. Voor een deel van de export naar het buitenland (L-gas) geldt een maximale Wobbe-index van 46,5 MJ/m³ zodat voor deze export een extra hoeveelheid H-gas kan worden toegevoegd. Voor het minimaliseren van de Groningenproductie wordt verrijking maximaal ingezet.

In figuur 1 wordt de pseudo G-gas productie via verrijking weergegeven. De L-gas verrijking vertoont een dalende trend, veroorzaakt door de marktombouw van L-gas naar H-gas in omringende landen.

¹⁶ Advies leveringszekerheid voor benodigde Groningencapaciteiten en -volumes gasjaar 2022/2023 en verder, d.d. 31 januari 2022, ons kenmerk L 22.0055

¹⁷ Gaswet artikel 10a, lid 9, onderdeel b, tweede punt.

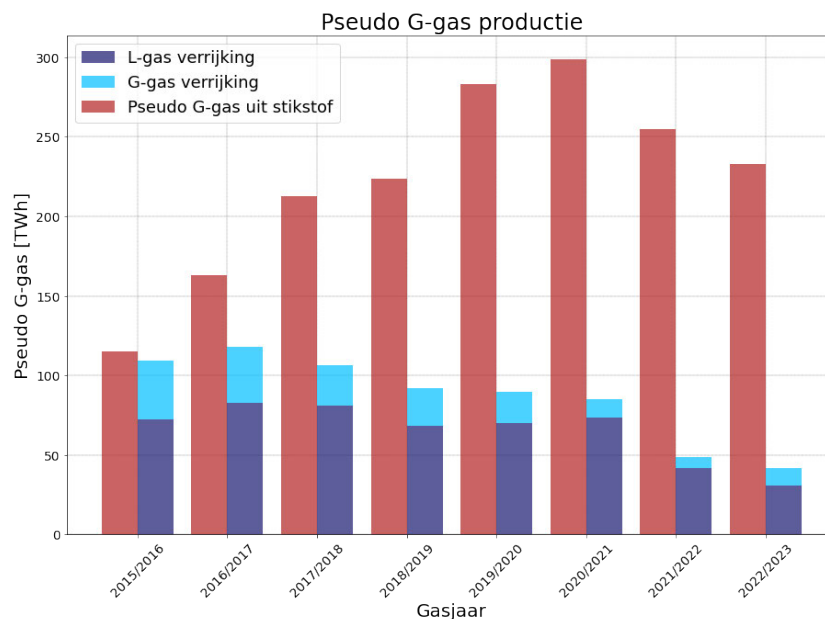
Gasunie Transport Services B.V.

Datum: 31 oktober 2023

Ons kenmerk: EA 23.0532

Onderwerp: Rapportage inzet middelen en methoden in gasjaar 2022/2023

De G-gas verrijking over het afgelopen jaar vertoont een breuk met de dalende trend van de afgelopen jaren. Dit wordt veroorzaakt door de injectie van gasopslag Grijskerk waarbij pseudo G-gas met een relatief lage Wobbe-index werd geïnjecteerd om het conversieproces zo efficiënt mogelijk te maken.



Figuur 1: Productie van pseudo G-gas uit stikstof, de L- en de G-gas verrijking [in TWh]

- *G-gas aanbod via productie uit het Groningenveld*

Het gasjaar 2022/2023 telde 1996 graaddagen¹⁸. Het was warmer dan het gemiddelde jaar in onze modellering, 2004/2005, welk 2295 graaddagen telt. Ons laatste advies liet zien dat naast minimumflow en productie nodig voor vorstdagen, beide nodig om technische redenen, er geen additioneel volume nodig is onafhankelijk van het temperatuurverloop gedurende het gasjaar. Dit resulteert in een gerealiseerde productie van 23,7 TWh uit het Groningenveld¹⁹ zoals vastgelegd is in het wijzigingsbesluit. Er is geen gebruik gemaakt van het back-up volume (14,7 TWh).

- *Productie van groen gas²⁰*

In gasjaar 2022/2023 is circa 2,6 TWh gecertificeerd groen gas in het gasnetwerk gevoed²¹. De totale productie van groen/biogas in Nederland is hoger. Het verschil tussen de totale productie en de hier genoemde productie wordt echter gebruikt ten behoeve van warmte- of elektriciteitsopwekking. In onze modellen wordt via de input van de KEV rekening gehouden met beide manieren van de inzet van groen gas.

¹⁸ Graaddagen zoals beschreven in de uitvoeringsregeling behorende bij de Gaswet.

¹⁹ <https://www.nam.nl/feiten-en-cijfers.html>

²⁰ Gaswet artikel 10a, lid 9, onderdeel b, vierde punt.

²¹ Data beschikbaar gesteld door VertiCer

Gasunie Transport Services B.V.

Datum: 31 oktober 2023

Ons kenmerk: EA 23.0532

Onderwerp: Rapportage inzet middelen en methoden in gasjaar 2022/2023

Inzet van gasopslagen en LNG-installaties²²

Er zijn twee typen gasopslagen: seizoensopslagen en cavernes. De seizoensopslagen hebben een relatief groot werkvolume en volgen een seizoenspatroon: ze produceren in de wintermaanden en injecteren in de zomermaanden. In Nederland hebben we drie G-gas-seizoensopslagen: Norg, Alkmaar en Grijpskerk. De cavernes, te weten Energystock, Epe Uniper, Epe Vattenfall en Epe Eneco, hebben een ander gedrag; ze zijn flexibeler omdat ze het gehele jaar kunnen omschakelen tussen vullen en zenden, maar hebben daarentegen een veel beperkter opslagvolume.

In onze modellering worden in de wintermaanden zowel de seizoensopslagen als de cavernes ingezet indien de gevraagde capaciteit niet meer geleverd kan worden vanuit de noodzakelijke minimumflow uit het Groningenveld en de pseudo G-gas productie. In de zomermaanden draagt de injectie van de seizoensopslagen bij aan de vraag, maar kunnen de cavernes ingezet worden in het geval van te weinig beschikbare capaciteit aan minimumflow uit het Groningenveld en pseudo G-productie voor het afdekken van de vraag.

Als gevolg van de inval in Oekraïne zijn er in Europees verband maatregelen getroffen om via een verplichte vulgraad van de bergingen de leveringszekerheid veilig te stellen en de afhankelijkheid van Russisch gas te verkleinen. In september zijn deze maatregelen geïmplementeerd in de modellering door gasopslag Norg op te nemen met de toen actuele vulgraad (46,9 TWh) en 90% van het werkvolume te kiezen als eindpunt van het gasjaar. Gasopslag Alkmaar werd volumeneutraal gemodelleerd, met andere woorden: over het gasjaar gezien wordt er evenveel geproduceerd als er uit gaat. Dit geldt overigens ook voor de cavernes. Gasopslag Grijpskerk werd meegenomen volgens de laatst bekende informatie wat betreft het conversieproces, wat inhoudt dat deze gedurende de zomermaanden maximaal gevuld werd met pseudo G-gas. In tabel 3 is de gerealiseerde inzet van de G/L-gas bergingen in gasjaar 2022/2023 weergegeven.

Gasopslagen	Productie [TWh]	Injectie [TWh]	Werkgasvolume [TWh] (vulling 30 september 2023)
PGI Alkmaar	1,1	1,1	5,0
UGS Norg	11,2	14,9	59,5
UGS Grijpskerk	9,3 ²³	21,6	21,6 ²⁴

Tabel 3: Inzet seizoensopslagen in gasjaar 2022/2023²⁵

Ten opzichte van het advies²⁶ begon gasopslag Norg het gasjaar met een hogere vulgraad, en heeft gedurende de eerste maanden verder geïnjecteerd wat mede mogelijk werd gemaakt door het milde weer en productie uit gasopslag Grijpskerk. Dankzij de gemiddelde winter is inzet van de gasopslag nauwelijks nodig geweest voor leveringszekerheid en kan deze nagenoeg gevuld weer beginnen aan het nieuwe gasjaar.

²² Gaswet artikel 10a, lid 9, onderdeel b, derde punt.

²³ Dit is alleen G-gas.

²⁴ Dit is zowel G-gas als L/H-gas.

²⁵ <https://agsi.gie.eu/#/>

²⁶ Aanvullend advies leveringszekerheid voor benodigde Groningencapaciteiten en -volumes gasjaar 2022/2023, d.d. 16 september 2022, ons kenmerk L 22.0478

Gasunie Transport Services B.V.

Datum: 31 oktober 2023

Ons kenmerk: EA 23.0532

Onderwerp: Rapportage inzet middelen en methoden in gasjaar 2022/2023

Gasopslag Grijpskerk heeft aan de start van het gasjaar 9 TWh G-gas geproduceerd, waarna het L/H-gas uit de berging werd gehaald. Dit is weggemengd via de stikstofinstallaties om zo geschikt te worden gemaakt voor gebruik. In de zomer is de gasopslag weer gevuld met pseudo G-gas.

De G-gas cavernes die rechtstreeks aan het Nederlandse gasnet zijn gekoppeld zijn gedurende gasjaar 2022/2023 (nagenoeg) volumeneutraal ingezet²⁷.

Gasopslagen	Productie [TWh]	Injectie [TWh]	Werkgasvolume [TWh] (vulling 30 september 2022)
Epe Eneco	1,4	1,4	1,3
Epe Nuon	0,8	0,8	2,7
Epe RWE	1,6	2,0	1,9
Zuidwending	16,1	15,8	2,4

Tabel 4: Inzet G-gas cavernes²⁸

De LNG-Peakshaver is een noodvoorraad vloeibaar H-gas en vloeibare stikstof, die bij uitzenden wordt gemengd tot pseudo G-gas. De Peakshaver kan tijdens pieksituaties voor een beperkt aantal uren worden ingezet. In gasjaar 2022/2023 is de LNG-Peakshaver niet ingezet. Dit komt overeen met de modelmatige inzet van de LNG-Peakshaver voor gasjaar 2022/2023.

Stand van zaken maatregelen voor versnellen van sluiting Groningenveld

- o *Voortgang inzet UGS Grijpskerk in L-gas*

In september 2021 is door uw voorganger aangegeven dat de inzet van gasopslag Grijpskerk als laagcalorische berging in beginsel gesteund wordt onder het voorbehoud dat dit veilig kan²⁹, in gasjaar 2021/2022 is het definitieve besluit genomen³⁰. In zowel het vorige als het huidige gasjaar heeft het conversieproces, waarbij het hoogcalorisch gas uit de opslag wordt gehaald en deze weer gevuld wordt met laagcalorisch gas, plaatsgevonden. De NAM heeft aangegeven dat het verwachte werkvolume bij de aanvang van gasjaar 2023/2024 12 TWh is³¹. In ons advies voor gasjaar 2023/2024 gaan wij ervanuit dat de gasopslag als een reguliere seizoensopslag wordt ingezet³². Hierbij gaan wij er ook vanuit dat de gasopslag aan het eind van de winter in staat is om op maximale productiecapaciteit te produceren. Dit is tevens onze aanname voor gasjaar 2024/2025.

- o *Ingebruikname stikstofinstallatie Zuidbroek II*

Na ingebruikname van de stikstofinstallatie in Zuidbroek, met een totale productiecapaciteit van 180.000 m³/uur evenredig verdeeld over drie eenheden, zal de jaarlijkse pseudo G-gas productie met maximaal 97 TWh toenemen.

²⁷ <https://agsi.gie.eu/#/>

²⁸ <https://agsi.gie.eu/#/>

²⁹ Gaswinningsniveau Groningen gasjaar 2021-2022, kenmerk DGKE-PDG / 21226201

³⁰ Instemmingsbesluit Grijpskerk, d.d. 14 februari 2022, kenmerk DGKE-PDG / 22005823

³¹ Stand van zaken conversie Grijpskerk, d.d. 23 november 2022, bijlage bij het document met uw kenmerk PDGGO-DSGG / 22567440

³² Analyse stand van zaken op de gasmarkt en leveringszekerheid in het volgende gasjaar, d.d. 26 mei 2023, ons kenmerk L 23.0289

Gasunie Transport Services B.V.

Datum: 31 oktober 2023

Ons kenmerk: EA 23.0532

Onderwerp: Rapportage inzet middelen en methoden in gasjaar 2022/2023

Bij de start van gasjaar 2023/2024 is inmiddels één van deze drie eenheden in gebruik genomen, de overige twee volgen naar verwachting spoedig³³.

- *Voortgang omschakeling binnenlandse industrie*³⁴

Er zijn in totaal negen afnemers die aangemerkt zijn voor een verbod op afname van G/L-gas na 1 oktober 2022³⁵. Inmiddels zijn er vijf afnemers gestopt met het afnemen van G-gas. Vier afnemers hebben een planning met een omschakeldatum na 1 oktober 2022, zij hebben een tijdelijke ontheffing op het verbod gekregen³⁶. GTS spant zich in om deze vier grootverbruikers zo spoedig mogelijk omgebouwd te hebben. Gezien alle overige uitgevoerde en onderhanden maatregelen heeft de vertraagde omschakeling van die vier afnemers geen impact op de definitieve sluiting van het Groningenveld.

- *Voortgang ombouw buitenland*

Delen van Duitsland, Noord-Frankrijk en België zijn aangesloten op een laagcalorisch gasnetwerk. Deze huishoudens en bedrijven zijn afhankelijk van laagcalorisch gas uit Nederland. De netbeheerders van deze landen hebben afspraken gemaakt over de afbouw van de gaslevering vanuit Nederland: tussen nu en gasjaar 2029/2030 vindt een volledige afbouw plaats van de export van laagcalorisch gas. Inmiddels zijn in al deze landen omvangrijke ombouwoperaties in gang gezet waarbij de komende jaren honderdduizenden afnemers per jaar zullen worden omgezet naar een andere vorm van energie, vooral hoogcalorisch gas. De Task Force Monitoring L-Gas Market Conversion, waarin een vertegenwoordiging van overheden, netbeheerders en energietoezichthouders zitten, rapporteert over de voortgang van deze ombouwactiviteiten. In september 2023 heeft de Task Force een nieuw rapport uitgebracht³⁷ waaruit blijkt dat de afbouw nog steeds op schema ligt. Zowel België³⁸ als Duitsland^{39,40} ontdekten mogelijkheden om de ombouw te versnellen. De komende jaren blijft het ombouwtempo hoog en de verwachting is dat de export van laagcalorisch gas in gasjaar 2029/2030 volledig is afgebouwd.

³³ Exacte data worden gecommuniceerd via <https://www.gasunietransportservices.nl/en/transparency/remit/urgent-market-messages>

³⁴ Gaswet artikel 10n, lid 1

³⁵ Gaswet artikel 10g, lid 1

³⁶ <https://www.rvo.nl/sites/default/files/2023-06/ontwerp-vaststellingsbesluit-gaswinning-groningen-vaststellingsbesluit-2023-2024.pdf>

³⁷ Bijlage bij Kamerbrief met uw kenmerk PDGGO / 37974885

³⁸ Kamerstukken II 2020/21, 33529, nr. 868

³⁹ Kamerstukken II 2021/22, 33529, nr. 994

⁴⁰ Bijlage bij Kamerbrief met uw kenmerk PDGGO / 37974885